

Το στοίχημα του προέδρου Μακρόν

Description

Μαρία Δεμερτζή*

Όταν το ακροδεξιό κόμμα *Εθνικός Συναγερμός* (ΕΣ) κέρδισε την πρώτη θέση στις ευρωπαϊκές εκλογές στις αρχές του Ιουνίου (32% για το ΕΣ έναντι 15% για τον συνασπισμό του προέδρου Μακρόν), η εμπιστοσύνη στον κυβερνητικό συνασπισμό διακυβεύτηκε σοβαρά. Ως εκ τούτου, ο Μακρόν προκήρυξε πρόωρες κοινοβουλευτικές εκλογές. Το στοίχημά του ήταν ότι περισσότεροι πολίτες θα πήγαιναν να ψηφίσουν και, σοκαρισμένοι από την προοπτική ενός ακροδεξιού πρωθυπουργού, θα ψήφιζαν πιο «συνετά».

Και δεν είχε (εντελώς) άδικο. Η νίκη του ΕΣ συνεχίστηκε για λίγο στον πρώτο γύρο των κοινοβουλευτικών εκλογών. Αλλά στις ημέρες που μεσολάβησαν μεταξύ των δύο γύρων, μια ομάδα αριστερών κομμάτων ενώθηκε για να σχηματίσει ένα *Νέο Λαϊκό Μέτωπο* (ΝΛΜ), το οποίο κατάφερε να ανατρέψει το αποτέλεσμα, να καταλάβει την πρώτη θέση και να ωθήσει τον *Εθνικό Συναγερμό* στην τρίτη θέση, πίσω από τη συμμαχία του προέδρου Μακρόν, η οποία ήρθε δεύτερη.

Τι σημαίνει αυτή η άνευ προηγουμένου μεταστροφή; Πρώτον, τα καλά νέα. Το γαλλικό κοινό δεν υποστηρίζει τόσο την ακροδεξιά όσο νομίζαμε. Με το ποσοστό συμμετοχής στο 63%, το υψηλότερο των τελευταίων τεσσάρων δεκαετιών, ο πρόεδρος Μακρόν είχε δίκιο που έβαλε αυτό το στοίχημα. Ωστόσο, η ξαφνική νίκη του ΝΛΜ σημαίνει ότι η εσωτερική οικονομική πολιτική εξακολουθεί να αποτελεί αιτία ανησυχίας.

Ορισμένα από αυτά που προτείνονται είναι φυσικά ευπρόσδεκτα: οι επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση ή οι πολιτικές για τη μείωση των ανισοτήτων. Όλα αυτά καλά. Αλλά προσοχή στις άδειες υποσχέσεις: η αύξηση των δαπανών χωρίς αύξηση των φόρων (ή ακόμη και μείωση των φόρων) είναι μια ψευδαίσθηση όταν το χρέος είναι σε τόσο υψηλό επίπεδο και η Γαλλία επιτηρείται στενά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ). Μάλιστα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη επιπλήξει τη Γαλλία ότι έχει μεγάλο χρέος. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι τον ερχόμενο Σεπτέμβριο, όταν όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποβάλουν τον ετήσιο προϋπολογισμό τους προς έγκριση, η Γαλλία θα πρέπει να υποβάλει ένα αξιόπιστο σχέδιο για τη μείωση του χρέους της τα επόμενα τέσσερα χρόνια.

Όλοι τώρα αναμένουν να δούμε τι συνασπισμός θα σχηματιστεί. Πρώτον, ποιος θα είναι ο πρωθυπουργός, πόσο ακραίος μπορεί να είναι και ποιο νέο οικονομικό πρόγραμμα θα συμφωνηθεί. Η Γαλλία δεν έχει εμπειρία στο σχηματισμό συνασπισμού γεγονός που περιπλέκει τα πράγματα επιπλέον. Υπάρχει πιθανότητα να μην υπάρξει συμφωνία, οπότε θα πρέπει να διεξαχθούν νέες εκλογές μετά από ένα χρόνο. Αλλά σίγουρα για τον Μακρόν αυτό δεν είναι καθόλου ποθητό. Θα προτιμήσει να πληρώσει ό,τι τίμημα χρειάζεται για να σχηματίσει τη «συγκατοίκηση», με άλλα λόγια να έχει έναν πρωθυπουργό από διαφορετικό κόμμα.

Και αν αυτό το άλλο κόμμα περιλαμβάνει μέλη στο ένα άκρο αυτού του νέου αριστερού μετώπου, τα δημόσια οικονομικά θα παραμείνουν ένα ζήτημα. Οι αγορές δεν έχουν πανικοβληθεί ακόμα περιμένοντας να ακούσουν ποιος θα είναι ο νέος πρωθυπουργός. Πιθανότατα δεν θα το μάθουμε αυτό πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ωστόσο, το πόσο ανισόρροπη θα είναι η νέα κυβέρνηση στο θέμα της δημοσιονομικής πολιτικής είναι κάποια πηγή ανησυχίας. Επίσης, εάν ο νέος συνασπισμός καταφέρει να αντιστρέψει τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση που ο πρόεδρος Μακρόν είχε επιτύχει με τόσο κόπο, η Γαλλία δεν θα κάνει φίλους στην υπόλοιπη Ευρώπη. Βρισκόμαστε μπροστά σε ένα ανήσυχο καλοκαίρι και ένα ακόμη πιο ανήσυχο φθινόπωρο, όταν πρέπει να προετοιμαστούν οι προϋπολογισμοί.

Σε γενικές γραμμές, θα έλεγα ότι αυτό το στοίχημα έχει εν μέρει αποδώσει για τον Μακρόν. Αποδυναμώθηκε αλλά δεν εξαλείφθηκε. Και εξακολουθεί να είναι ο πρόεδρος της

Γαλλίας. Φυσικά, ο σχηματισμός νέας κυβέρνησης δεν θα είναι εύκολος, και εξακολουθώ να προσπαθώ να συνειδητοποιήσω πώς το πολιτικό στοίχημα ενός μόνο ανθρώπου μπορεί να προκαλέσει τόσα προβλήματα σε μια χώρα αλλά και στην Ευρώπη. Ένα εκλογικό σύστημα δύο γύρων επέτρεψε μεν στη Γαλλία, προς το παρόν, να αποφύγει ακροδεξιά ηγεσία, αλλά τώρα έστειλε τον Γιορντάν Βαρντέλα, τον επίδοξο πρωθυπουργό της NR, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να ηγηθεί του νεοσύστατου ακροδεξιού κόμματος, που ονομάζεται Πατριώτες για την Ευρώπη. Θα ήταν πολύ ειρωνικό αν αυτό κατέληγε να είναι η προεδρική κληρονομιά του Μακρόν. Αλλά έτσι είναι τα στοιχήματα: μερικά κερδίζεις, μερικά χάνεις.

** Η Μαρία Δεμερτζή είναι Ανώτερη Ερευνήτρια στο Bruegel, και καθηγήτρια οικονομικής πολιτικής, Florence STG, Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο.*